

Het College voor Examens

Algemene informatie ten behoeve van vacatures VO

1 Algemeen

Het College voor Examens (CvE) heeft als maatschappelijke opdracht om namens de Nederlandse overheid de kwaliteit van de centrale examens in Nederland te waarborgen en een vlekkeloze afname van deze examens door scholen en instellingen mogelijk te maken. De examens waar het om gaat, zijn:

- de centrale examens in het reguliere voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo);
- de staatsexamens voor het voortgezet onderwijs (VO);
- de staatsexamens voor Nederlands als tweede taal (NT2);
- en de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen in het mbo.

In de nabije toekomst komt daar onder andere de centrale eindtoets in het primair onderwijs (PO) en de centrale rekentoets in het voortgezet onderwijs (VO) bij.

Zelfstandig bestuursorgaan

Het College voor Examens is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). In die hoedanigheid voert het College voor Examens taken uit die eerder waren toebedeeld aan drie organisaties die zich namens de overheid bezighielden met de samenstelling van examens en de coördinatie, dan wel de uitvoering van de afname van examens.¹

De samenvoeging van deze drie organisaties vloeide voort uit de Wet College voor Examens (2009). Dit wettelijke kader draagt het College voor Examens ook taken op die de drie eerdere organisaties niet hadden. Het belangrijkste voorbeeld daarvan is de ontwikkeling van de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen voor het mbo en, in de nabije toekomst, de rekentoets VO en de centrale eindtoets PO.

College/bureau

Het College voor Examens (voortaan: het College) staat onder leiding van een voorzitter en telt zes onafhankelijke leden uit het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs, het agrarisch onderwijs, het hoger beroepsonderwijs en het universitair onderwijs en een lid afkomstig uit de onderwijsvakorganisaties.

Het College is verantwoordelijk voor de coördinatie van de afstemming van uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot centrale examens van de organisaties 'om de scholen of instellingen heen' (Cito, DUO, inspectie, OCW). Daarnaast bewaakt het College de kwaliteit van de examens (inhoudelijk, methodisch), de logistiek, de informatie aan de gebruikers en van de overige interne kernprocessen.

In het College hebben de voorzitter en de andere bestuursleden geen operationele taken. Daartoe benoemt het een directeur aan wie deze taken zijn gedelegeerd. Het College wordt ondersteund door een bureau van bijna dertig medewerkers, onder leiding van de directeur. Het College ziet toe op het functioneren van de directeur.

De directeur is als eerste verantwoordelijk voor het beleid van het CvE. Dat betreft zowel de totstandkoming van nieuw beleid als de uitvoering van vastgesteld beleid. Bij de totstandkoming van het beleid zijn de volgende geledingen betrokken:

- de opdrachtgever (OCW);
- relevante ketenpartners/opdrachtnemers (Cito, DUO, SLO);
- belangrijke stakeholders (AOC Raad, VO-raad, MBO Raad, scholenveld, bestuurders);
- de eigen organisatie (College, MT-CvE, uitvoerders).

¹ Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO), de Staatsexamencommissie VO en de Staatsexamencommissie NT2.

Stakeholders, ketenpartners en andere relaties

Voor het uitvoeren van deze taken schakelt het College voor Examens (CvE) andere organisaties in, zoals Cito, SLO, DUO. Het CvE heeft de rol van regievoerder in de examenketen. Met de Inspectie van het Onderwijs heeft het CvE een dubbele relatie: tijdens examenperioden is de inspectie ketenpartner, daarnaast is de inspectie tevens toezichthouder op het CvE. Het ministerie van OCW is voor het CvE opdrachtgever en toezichthouder. Behalve met de zogenoemde 'ketenpartners' onderhoudt het CvE ook relaties met onder meer sectorraden (AOC Raad, VO-raad, MBO Raad en dergelijke), organisaties van leraren en leerlingen (LAKS) en met wetenschappelijke instituten. Ook worden op diverse manieren contacten onderhouden met het scholenveld, onder meer door middel van veldraadplegingen en voorlichtingsbijeenkomsten.

Het bureau van het CvE kent op dit moment de volgende sectoren (zie ook figuur 1):

- voortgezet onderwijs (centrale examens, uitgesplitst naar vmbo en vwo/havo; rekentoets en diagnostische tussentijdse toets);
- staatsexamens VO;
- staatsexamens NT2;
- centraal ontwikkelde examens taal en rekenen voor het mbo (COE mbo).

In de nabije toekomst komt daar de sector primair onderwijs (PO) bij.

Taken van de verschillende sectoren in vogelvlucht:

Centrale examens VO

De twee afdelingen centrale examens VO (vmbo en havo/vwo) kennen voor ieder examenvak een vaststellingscommissie, van oudsher vaksectie genoemd, met als belangrijkste kerntaak de vaststelling van de centrale examens (zie ook bijlage 1). Als er aanleiding is om de examenstof (opnieuw) te beschrijven worden syllabuscommissies ingesteld.

Staatsexamens NT2

De vaststellingscommissies van de staatsexamens NT2 verrichten een vergelijkbare taak als de vaststellingscommissies/vaksecties van de afdelingen vwo/havo en vmbo in de sector centrale examens VO.

Staatsexamens VO

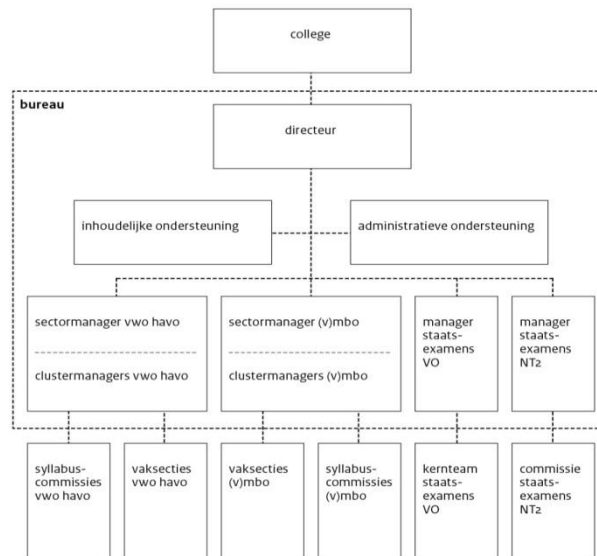
De afdeling staatsexamens VO werkt met een sectie van secretarissen die bij de staatsexamens een vergelijkbare rol spelen als de examensecretaris in de school.

Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen in het mbo

Binnen de sector COE mbo zijn vaststellingscommissies ingesteld die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen (en in de toekomst ook Engels) in het mbo. Ook zijn er syllabuscommissies actief.

Figuur 1. Organisatiestructuur College voor Examens: College en bureau.

Organogram College voor Examens 2010

2 Centrale examens VO

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de sector centrale examens VO.

2.1 Taken centrale examens VO

De sector centrale examens VO is verantwoordelijk voor het totale werk rond de centrale examens VO. Ze beschrijft de examenstof in syllabi, geeft constructieopdrachten, stelt examens en de normering vast. Daarnaast geeft deze sector uitvoeringsregels voor het centraal examen: het examenrooster, hulpmiddelen, regels voor de beoordeling van het examen. Ook stelt ze jaarlijks na afloop van het examen de definitieve normering vast.

Om de kwaliteit van de opgaven zoveel mogelijk te garanderen, worden diverse instrumenten ingezet, zoals het inschakelen van onafhankelijke deskundigen bij normhandhaving om de moeilijkheidsgraad van een centraal examen op systematische wijze in te schatten.

Op grond van de taken van het CvE, zoals vermeld in de Wet College voor Examens, stelt het College op voorstel van de sector centrale examens VO ook diverse regelingen vast. Zo worden jaarlijks op www.examenblad.nl de zogeheten september- en maartmededelingen over de eindexamens gepubliceerd, waarin wordt beschreven waar scholen op moeten letten en hoe het centraal examen georganiseerd wordt.

Samenvattend:

De sector centrale examens VO geeft informatie aan de afnemers/gebruikers over:

- relevante regelgeving;
- de syllabi;
- het examenrooster;
- toegestane hulpmiddelen bij de examens;
- veelgestelde vragen (helpdesk);
- de normering.

2.2 Organisatiestructuur centrale examens VO

De sector centrale examens VO van het CvE is opgedeeld in twee afdelingen, vmbo en havo/vwo, elk geleid door een sectormanager (havo/vwo dan wel vmbo).

Een sectormanager havo/vwo of vmbo:

- maakt deel uit van het managementteam van het College voor examens (CvE) en draagt in die hoedanigheid bij aan de beleidsontwikkeling van het CvE;
- voert regie op de totstandkoming en de normering van centrale examens in havo en vwo;
- geeft leiding aan de clustermanagers en wordt bij diens werkzaamheden ondersteund door een staf en een secretariaat. Daarbij vindt voortdurende afstemming van taken en verantwoordelijkheden plaats met de sectormanager voor vmbo;
- heeft kennis van het vwo en havo, liefst vanuit diverse invalshoeken en ervaring met examinering. Ervaring met statistische methodieken strekt tot aanbeveling.

De afdelingen vmbo en havo/vwo bestaan uit vakclusters, elk aangestuurd door een clustermanager.

<i>havo/vwo</i>	<i>vmbo</i>
* taal en cultuur * mens en maatschappij * wiskunde en natuurwetenschappen	* talen en kunst & cultuur * exact en maatschappijvakken * beroepsgerichte vakken: <ul style="list-style-type: none">• economie, landbouw en intersectorale programma's• techniek en zorg & welzijn

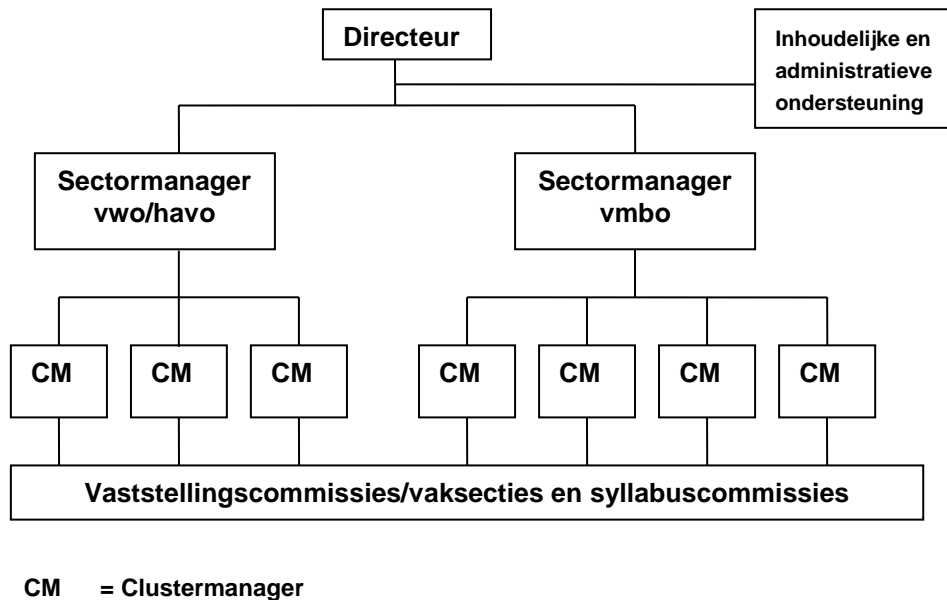
Een clustermanager is een *lijnfunctionaris* die:

- het werk van de vaststellingscommissies/vaksecties in het cluster *coördineert*;
- *leiding geeft* aan het tot stand komen en ontwikkelen van syllabi voor het centraal examen;
- de *constructieopdrachten* voor de centrale examens tot stand brengt;
- samen met de sectormanager en de andere clustermanagers het *beleid* voor de centrale examinering ontwikkelt;
- projecten initieert en coördineert gericht op innovatie van de centrale examens.

Voor ieder examenvak binnen een cluster is er een vaststellingscommissie of vaksectie, met als belangrijkste kerntaak de vaststelling van de centrale examens voor dat examenvak. Een vaksectie bestaat uit een deskundig voorzitter uit het naar boven aanpalend (hoger) onderwijs en twee of drie leden die ruime ervaring hebben in het lesgeven aan examenkandidaten.² Als er aanleiding is om de examenstof (opnieuw) te beschrijven worden *syllabuscommissies* ingesteld.

De syllabuscommissies en vaststellingscommissies/vaksecties verrichten hun werkzaamheden in relatief grote zelfstandigheid, onder de verantwoordelijkheid van de directeur van het bureau (zie figuur 2).

Figuur 2. Organisatiestructuur afdelingen havo/vwo en vmbo.

2.3 Totstandkoming/productie centrale examens VO

De totstandkoming van de centrale examens gebeurt in nauwe samenwerking met Cito. Aan Cito wordt een gespecificeerde opdracht gegeven voor de productie van de opgaven en de toetsen voor het centraal examen, de *constructieopdracht*. De sector centrale examens VO is eindverantwoordelijk voor de productie van de centrale examens VO. Daartoe begeleidt ze het productiewerk van Cito. Daarnaast houdt ze zich specifiek bezig met:

- de nadere omschrijving van eisen voor het centraal examen (syllabi);
- de constructieopdrachten voor examentoetsen;
- de vaststelling van examentoetsen (middels vaksecties);
- de normering;
- de evaluatie.

² Een overzicht van de vaststellingscommissies/vaksecties van het CvE vindt u op: <http://www.cve.nl/item/vakcommissies>

De vaksecties behorende bij de verschillende examenvakken stellen uiteindelijk de betreffende examens vast. Hierbij beoordeelt de vaksectie de vakinhoudelijke juistheid van de opgaven, de antwoorden en het correctievoorschrift en of het geconstrueerde examen past binnen de kaders van de constructieopdracht.

De productie van examens is een cyclisch proces dat *globaal* de volgende stappen doorloopt:

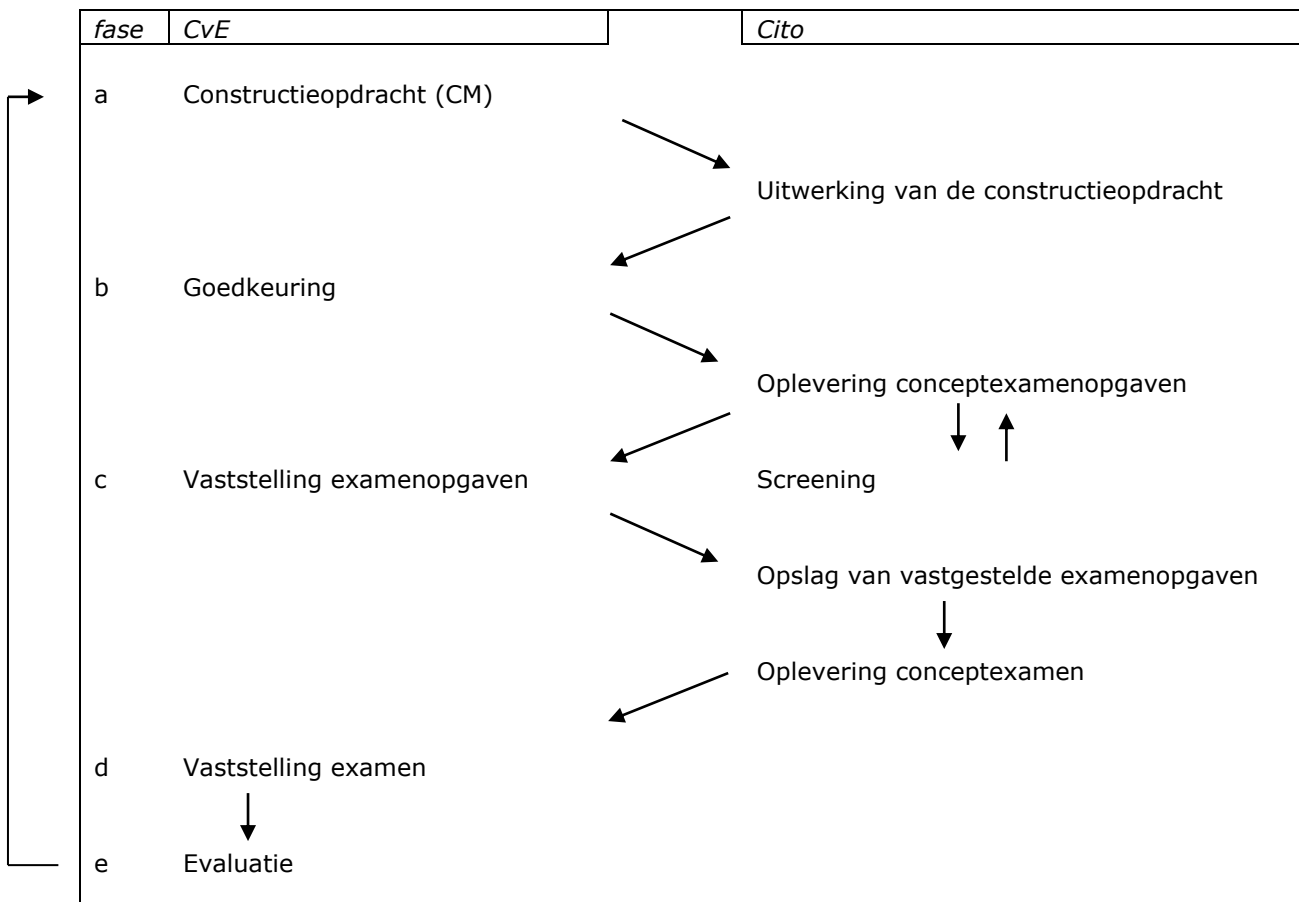
- het opstellen van centrale exameneisen (syllabi);
- het maken van constructieopdrachten voor examentoetsen;
- het vaststellen van examentoetsen;
- het normeren van de centrale examens;
- de evaluatie.

In het productieproces zelf zijn faseringen aangebracht (zie ook figuur 3):

- Fase a: de constructieopdracht;
- Fase b: de uitwerking en verificatie van de opdracht;
- Fase c: de productie, bespreking en vaststelling van conceptopgaven;
- Fase d: de bespreking van het laatste concept en de vaststelling van het examen;
- Fase e: de evaluatie.

Tijdens de evaluatie in fase e wordt vastgelegd welke bevindingen bij de afname van het laatste examen aanleiding zijn voor aanpassingen in het examen van toekomstige jaren. De gewenste aanpassingen worden opgenomen in de constructieopdracht voor het nieuwe productiejaar.

Figuur 3. Samenwerking, productieproces examens en taakverdeling CvE – Cito in schema.

2.4 Kerntaken, -processen en -kwaliteiten centrale examens VO

Kerntaken

Kerntaken van de afdelingen centrale examens vmbo en havo/vwo zijn:

- het vaststellen van syllabi voor de centrale examens;
- het tot stand brengen en coördineren van centrale examens in het voortgezet onderwijs;
- het gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister van OCW;
- ontwikkeling en innovatie;
- de uitvoering van projecten.

Kernprocessen

De kernprocessen voor de afdelingen vwo/havo en vmbo zijn:

- productie;
- besluitvorming en verantwoording;
- beleidsvorming;
- informatie;
- communicatie;
- coördinatie en opdrachtgeverschap;
- kwaliteitsbewaking.

Processen die in dit stadium nog niet nader zijn beschreven zijn:

- de totstandkoming van syllabi;
- het proces van beleidsontwikkeling bij de centrale examens en de advisering en de betrokkenheid van stakeholders daarbij;
- het proces van selectie en financiering van opdrachtnemers;
- de beoordeling van de kwaliteit van de opgeleverde producten.

Kernkwaliteiten

De belangrijkste kernkwaliteiten binnen de afdelingen vmbo en havo/vwo zijn:

- grondige kennis en beheersing van relevante wet- en regelgeving;
- materiedeskundigheid op de specifieke werkterreinen waarop het CvE opereert;
- zicht op de ontwikkelingen binnen en buiten het voortgezet onderwijs en de bekwaamheid om die te vertalen in examenbeleid voor de sector;
- het operationaliseren van vastgesteld beleid: de vertaling in concrete producten (syllabi en examens);
- het vermogen tot aansturing, coördinatie, kwaliteitsbewaking en verantwoording.

2.5 Toekomstige ontwikkelingen

Behalve het normale, jaarlijkse primaire productie- en vaststellingsproces zijn er binnen de sector centrale examens VO ook andere ontwikkelingen gaande, die hun invloed hebben op het productieproces van de centrale examens VO. Het onderwijs is in beweging en de centrale examens bewegen mee (zie ook bijlage 2, over projecten).

Ontwikkelingen die gaande zijn, zijn:

- digitalisering: een toenemend aantal examens wordt op de computer afgenomen;
- flexibilisering: een toenemend aantal examens kan op flexibele wijze worden afgenomen, dat wil zeggen: op momenten die de school of de instelling zelf – binnen randvoorwaarden – kan bepalen;
- nieuwe examenprogramma's en syllabi (vakvernieuwingen, onder meer bij de exacte vakken voor havo/vwo en bij de beroepsgerichte programma's in de sectoren economie, techniek en zorg & welzijn).

Rekentoets VO

Met ingang van het schooljaar 2013/2014 zal een rekentoets deel uitmaken van het examen vmbo, havo en vwo en zal deze meewegen in de uitslagregeling. Voor deze rekentoetsen zal het CvE verantwoordelijk zijn. Cito construeert de rekentoetsen.

Voor de rekentoetsen is een vergelijkbare structuur ingericht als bij de centrale examens (zie figuur 2, op pagina 5). Daarin vervullen vaststellingscommissies rekenen 2F en 3F een vergelijkbare rol als de vaksecties vmbo resp. havo/vwo. Voor de rekentoets zijn onder verantwoordelijkheid van SLO *rekentoetswijzers* tot stand gebracht. Deze rekentoetswijzers zijn vastgesteld door het ministerie van OCW. De rekentoetswijzers beschrijven de leerstof die in een rekentoets bevroegd kan worden. Een rekentoetswijzer vervult voor de rekentoets dezelfde functie als de syllabus voor een examen.

Ter voorbereiding op 2013/2014 werkt het CvE in samenwerking met OCW, Cito en SLO aan pilot-rekentoetsen.

Zie ook bijlage 2: Projecten.

Bijlage 1.

Overzicht vaststellingscommissies/vaksecties centrale examens VO

Algemene vakken	Beroepsgerichte vakken
Aardrijkskunde vwo/havo	Administratie
Aardrijkskunde vmbo	Bouwtechniek - Metselen
Arabisch	Bouwtechniek - Schilderen
Biologie vwo/havo	Bouwtechniek - Timmeren
Biologie vmbo	Bouwtechniek - Fijnhoutbewerken
Beeldende vakken vmbo	Bouw-breed
Culturele en kunstzinnige vorming 2 vwo/havo	Consumptief - Bakken
Dans vmbo	Consumptief - Horeca
Drama vmbo	Consumptief - breed
Duits vwo/havo	Elektrotechniek
Duits vmbo	Grafimedia
Economie vwo	Handel en Administratie
Economie havo	Handel en Verkoop
Economie vmbo	Instalektro
Engels vwo/havo	Installatietechniek
Engels vmbo	Landbouw
Filosofie vwo/havo	Metaaltechniek
Frans vwo/havo	Metalektro
Frans vmbo	Mode en Commercie
Fries	Transport en Logistiek
Geschiedenis en Staatsinrichting vwo/havo	Uiterlijke Verzorging
Geschiedenis en Staatsinrichting vmbo	Verzorging
Grieks vwo	Voertuigtechniek
Latijn vwo	Zorg-en-welzijn-breed
Maatschappijleer vwo/havo	Technologie in de gemengde leerweg/ITI
Maatschappijleer 2 vmbo	Techniek-breed
Management & Organisatie vwo/havo	ICT-route
Muziek	Sport, dienstverlening en veiligheid
Natuurkunde vwo	Intersectoraal
Natuurkunde havo	
Nask 1 vmbo (hoofdzakelijk natuurkunde)	
Nederlands vwo/havo	
Nederlands vmbo	
Russisch vwo/havo	
Scheikunde vwo/havo	
Nask 2 vmbo (hoofdzakelijk scheikunde)	
Spaans	
Te-Ha-Tex vwo/havo	
Turks	
Wiskunde vmbo	
Wiskunde A (en C) vwo/havo	
Wiskunde B vwo/havo	

Bijlage 2. Projecten

Projecten havo/vwo

Voor havo/vwo vinden veel projecten plaats die de vernieuwing van een examenprogramma betreffen en die ook een vernieuwing van de inhoud van de syllabi vergen. Een examenprogramma wordt vastgesteld door OCW. De syllabi die het CE-deel van het examenprogramma expliciteren, vallen onder de verantwoordelijkheid van het CvE.

Daarnaast lopen er voor een klein aantal vakken in havo/vwo projecten die gericht zijn op de ontwikkeling en invoering van examens op de computer.

Projecten algemene vakken vmbo

Voor de meeste vaksectievoorzitters vmbo BB en KB is met name het project 'flexibele digitale centrale examens algemene vakken' van belang. Dit project houdt in:

- scholen krijgen per algemeen vak een digitaal centraal examen (CE);
- van ieder digitaal CE zijn vier tot negen varianten beschikbaar;
- de examenopgaven staan op het computerscherm;
- de leerling voert zijn antwoorden op de computer in;
- de docent corrigeert de antwoorden op de open vragen achter de computer, de antwoorden op de overige vragen worden automatisch gescoord;
- de school bepaalt binnen een ruime afnameperiode zelf de examentijdstippen;
- de school regelt zelf herkansing en inhalen;
- de externe tweede correctie vervalt.

In het examenjaar 2005 namen tien scholen met kandidaten BB deel aan de pilot. Vanaf 2008 hebben deze scholen de keuze gehad of ze papieren examens of flexibele digitale examens wilden afnemen. Vanaf 2011 zijn de flexibele digitale centrale examens de standaardvorm voor kandidaten BB. In 2009 is een zelfde pilot gestart voor kandidaten KB. Naar verwachting worden de flexibele digitale centrale examens KB vanaf 2013 de standaardvorm.

Pilot GL/TL

Op dit moment vinden er, net als in havo/vwo, voor een aantal vakken pilots plaats voor digitale centrale examens voor kandidaten vmbo GL/TL.

Projecten beroepsgerichte vakken vmbo

Herziening beroepsgerichte programma's

De minister heeft in de beleidsbrief *Op weg naar een toekomstbestendig vmbo* (april 2011) een vereenvoudiging en actualisering aangekondigd van de beroepsgerichte programma's in het vmbo. Het ministerie van OCW heeft vervolgens een opdracht geformuleerd voor het project Vernieuwing beroepsgerichte programma's in het vmbo (sectoren economie, zorg & welzijn en techniek). In de projectorganisatie, die geleid wordt door SLO en de Stichting Platforms VMBO (SPV) participeren vele stakeholders, waaronder het CvE.

Het traject moet nieuwe examenprogramma's, syllabi (ten behoeve van nieuwe cspe's) en handreikingen (voor het schoolexamen) opleveren. Hoeveel nieuwe examenprogramma's en hoeveel cspe's er straks zullen zijn hangt af van het traject.

Beroepsgericht Schrijven Nederlands (BSN)

Vermeldenswaard is ook het project *Beroepsgericht Schrijven Nederlands* (BSN). In dit project wordt beproefd of het mogelijk is om schrijfvaardigheid Nederlands te toetsen door een opdracht functioneel schrijven Nederlands per beroepsgericht vak te koppelen aan de inhoud van het cspe.

Inmiddels lijkt dit project zich door te ontwikkelen tot een extra examenzitting schrijfvaardigheid Nederlands in het vmbo. Ontwikkelingen op het terrein van het vak Nederlands hebben ertoe geleid, dat het oorspronkelijke project BSN ingebed wordt in een veel meer omvattend project schrijfvaardigheid Nederlands. De clustermanager talen speelt in dit nieuwe project een voortrekkersrol. Beide clustermanagers beroepsgericht zijn nauw betrokken bij de doorontwikkeling van het project.

Referentieniveaus taal en rekenen in toetsen en examens VO

Waar het de referentieniveaus betreft, werkt het CvE in het VO, evenals in het mbo, toe naar het schooljaar 2013/2014. Het implementeren van de referentieniveaus geldt voor zowel vmbo als havo/vwo.

Rekenen

Vanaf het schooljaar 2013/2014 zal de rekentoets VO deel uitmaken van het eindexamen. In maart 2012 vindt een pilot plaats met de rekentoets VO, waaraan alle VO-scholen kunnen deelnemen.

In 2011 zijn onder leiding van SLO rekentoetswijzers voor 2F en 3F tot stand gebracht, met concrete beschrijvingen van wat in de rekentoets 2F, respectievelijk 3F getoetst wordt. OCW heeft deze rekentoetswijzers goedgekeurd. Een toetswijzer heeft voor de rekentoets dezelfde functie als een syllabus voor het centraal examen. Het CvE heeft geparticipeerd in de commissies die de rekentoetswijzers tot stand gebracht hebben en georganiseerd dat de rekentoetswijzers VO inhoudelijk zijn afgestemd met de syllabi rekenen voor de COE's rekenen mbo.

In opdracht van het CvE en met inachtneming van de rekentoetswijzers heeft Cito de rekentoetsen voor de pilot 2012 gemaakt. De pilot-rekentoetsen zijn vastgesteld door vaststellingscommissies van het CvE die in mei 2011 zijn geïnstalleerd. OCW, het steunpunt taal en rekenen VO, SLO, Cito en CvE hebben het scholenveld geïnformeerd over de rekentoets VO.

De rekentoetswijzers zijn, samen met een servicedocument en voorbeeldopgaven, naar alle VO-scholen gestuurd en in het najaar van 2011 zijn regionale voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over de positie van rekenen in het eindexamen vanaf 2014, de toetswijzers en de rekenpilot 2012. Deze 'flitsbijeenkomsten' zijn zeer goed bezocht.

Taal

In het eindexamen Nederlands (schoolexamen en centraal examen) voor vmbo, havo en vwo zal vanaf het schooljaar 2013/2014 worden getoetst of de kandidaat voldoet aan het referentieniveau Nederlandse taal. Dit vergt een aanpassing van de syllabi Nederlands 2014. De syllabuscommissie Nederlands van het CvE heeft in 2011 bekeken welke aanpassingen daarvoor nodig zijn. Omdat de referentieniveaus 2F en 3F zowel in de centraal ontwikkelde examens mbo als in vmbo, havo en vwo worden getoetst, nam de secretaris van de syllabuscommissie mbo deel aan dit overleg. Op die manier is de inhoud van de syllabi VO afgestemd met de syllabi mbo.

In het najaar van 2011 heeft over de concept-syllabi Nederlands 2014 een veldraadpleging plaatsgevonden. De syllabi Nederlands 2014 worden in het voorjaar van 2012 gepubliceerd.

Referentiesets taal en rekenen

Het is belangrijk dat de eisen die worden gesteld aan de referentieniveaus taal en rekenen in de centrale toetsen en examens gelijk zijn – ongeacht het schooltype. Op deze manier kan een doorlopende leerlijn taal en rekenen tussen de schooltypen worden gerealiseerd (1F → 2F → 3F). Om te beginnen zorgt het CvE ervoor dat de toetswijzers en syllabi voor de verschillende onderwijstypen op elkaar zijn afgestemd. De volgende stap is de *inhoudelijke* afstemming van de

toetsen en examens. In 2011 is daarvoor onder verantwoordelijkheid van het CvE een project gestart onder de naam *Referentiesets taal en rekenen*.

In 2013 moeten er zes referentiesets beschikbaar zijn:

1F taal	1F rekenen
2 F taal	2F rekenen
3F taal	3F rekenen

Een referentieset bestaat uit meerdere opgaven die per referentieniveau het kennisdomein, zoals beschreven in de toetswijzers en syllabi, goed representeren. Het scholenveld – mbo, VO en PO – krijgt hiermee een concreet beeld van de manier waarop de referentieniveaus worden getoetst. In de referentiesets zal tevens een prestatiestandaard worden bepaald, die het CvE ook kan hanteren bij toekomstige toetsen en examens. Cito voert het project uit en heeft daarvoor een website gelanceerd: www.referentiesets.nl.